

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני י"ב ניסן תשפ"ג | דף היומי בבלי: סוטה ה.
דף היומי בהלכה: מסימן קכ"ד סעיף ט' עד סימן קכ"ה.
מוסר: שמירת הלשון - פרק י"ג עד 'מזה בידך'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הפרישות פתיחה סוף פרק א

**הרבנית סיפרה שרבינו אמר לנכדו שעזר
לבדוק החמץ והוציא דברים מהמגירה בחדר,
שיחזיר הכל למקומו. כי בדיקת חמץ זה
דרבנן, ולצער את סבתא זה מהתורה**

מעשים, הנהגות וש"ת בענייני הפסח ממון שר התורה רבינו חיים קנייבסקי זצוק"ל

• לאחד שסובל בעיות בעצמות. המליץ ללמוד הלכות קרבן פסח שמוזכר שם הענין 'ועצם לא תשברו בו'.
• כשהיו ילדיו קטנים נסע איתם פעם בחול המועד פסח לגן החיות, וליד כל כלוב של בעל חי, אמר היכן הוא נזכר בתנ"ך או בש"ס ואט אט נקהלו על ידו ציבור גדול שהצטרפו אליו בהליכתו מבע"ח לבע"ח, ושמעו בענין רב כל מה שאומר.
• יו"ט ראשון של פסח אמר רבינו, היום לא ספרתי את הברכות, כי בודאי יש מאה ברכות [כי בליל הסדר היו הרבה ברכות].
(שו"ת מרבינו זצוק"ל בעניני חג הפסח • מהספר שמחת מרדכי')

ברכת האילנות בלילה

שאלה. ברכת האילנות רבים נהגו לברך בבוקר מיד לאחר תפילה מצד זריזין מקדימין, וצ"ע היום בזמנינו שיש אור ואפשר לראות את הפריחה בלילה מדוע שלא יברכו כבר בליל ראש חודש.

תשובה. לילה אינה זמן ראיה.

פתיתים בבדיקת חמץ

שאלה. האם אפשר לברך על בדיקת חמץ אפילו בלי להכניס פתיתים.

תשובה. לכתחילה ראוי להכניס.

• אחד שאל לרבינו שיש לו ספק איזו דירה לקנות, אפשרות אחת קרובה אבל קטנה אפשרות שניה דירה רחוקה אבל גדולה יותר אמר לו רבינו מה אתה צריך שיהי' לך עוד חדר לבדיקת חמץ ויקח לך עוד חצי שעה.
• הרבנית סיפרה שרבינו אמר לנכדו שעזר לבדוק החמץ והוציא דברים מהמגירה בחדר, שיחזיר הכל למקומו. כי בדיקת חמץ זה דרבנן, ולצער את סבתא זה מהתורה. [הוסיפה שבשנים קודמות היא עשתה הכל, והחזירה הכל למגירות].
• סיפרה הרבנית ע"ה שכשקנו את הדירה מה הטרידו? שלא יהיה דירה גדולה, שלא יקשה על בדיקת חמץ.
• סח רבינו בעת שבדק החמץ בערב פסח שכידוע בדק בכל חור ופינה בבית ונמשך כמה וכמה שעות. פעם אחת אחר שחיפשו בכל הבית ובדקו החמץ [וכמובן אחרי שניקו מקודם את כל הבית] מצאו עוגיה שלמה דבוקה תחת השולחן (על הקרש העליון מהצד השני) וכן פעם אחת מצאו כזית לחם על סורגי החלון ורבינו סיפר זאת בכל שנה בבדיקת חמץ להראות שלא בודקים לחינם ותמיד עלולים למצוא.
• עוד אמר רבינו: אבא [הסטיפלר] היה בודק כל הלילה בין חריצי המרצפות עד שהחזרו"א נתן לו כמה הקלות א. שבריצפה יקפיד רק על כזית. ב. שיעשה מכירת י"ג ועל ידי זה נפטר מבדיקה באותם מקומות שכבר נמכרו, ועם כל זה עדין היה בודק עד חצי הלילה.

שריפת חמץ במדורה גדולה

שאלה. צ"ע על מנהג כלל ישראל ששורפים את החמץ בשריפה גדולה שכונתית, ולכאורה ברגע שזורק את החמץ למדורה הגדולה, החמץ כבר אבודה ממנו ומכל אדם, וא"כ נמצא שהופקר החמץ קודם שקיים מצוות תשביתו, וצ"ע ליישב המנהג.
תשובה. יכול עדיין להוציא עם מטה (עם מקל)

גוי שמכרו לו חמץ וחפץ להתגייר

שאלה. גוי שמכרו לו את החמץ בערב פסח ורוצה להתגייר בפסח מה יעשה.

תשובה. ימתין להתגייר עד אחר הפסח.

לקבל תשלום מחברת ביטוח על חמץ שנמכר לגוי ונשרף בפסח.

שאלה. מי שמכר לפני פסח חמצו לנכרי כדן, ובתוך ימי הפסח פרצה שריפה במחסן שלו וכל החמץ נשרף, והלה יש לו ביטוח על המחסן, האם מותר לו לתבוע מחברת הביטוח פיצוי על ההפסד [של החמץ] שנגרם לו, כי אולי הוא נחשב כנהנה מאיסורי הנאה, שהרי מקבל תשלום עבור החמץ נמצא שנהנה ממנו, ועוד הרי הוא מכר את החמץ לנכרי ורכוש שאינו שלו נשרף ואיך הוא דורש תשלום עבורו, ועוד שבזה שהוא דורש פיצוי, הוא כאילו

מגלה דעתו שלא נתכוין מעולם למכור באמת את החמץ לנכרי, ואפשר שהוא עובר בבל יראה?.

תשובה. שהגוי יתבע.

בדין רובו ככולו

שאלה. יל"ע למה לא מועיל לאכול מצה בליל פסח רוב כזית, כמו שמועיל רוב רביעית בקידוש ובד' כוסות ובשחיטת סימנים.
תשובה. אין אכילה פחות מכזית, אבל יש שתיה פחות מרביעית.

עונג יו"ט או סיפור יציאת מצרים

שאלה. האם נכון לקצר בעונג יו"ט של הסעודה כדי להאריך בסיפור יציאת מצרים עד חצות שזה עיקר המצוה.
תשובה. לא.

סיפור יציאת מצרים לגוי

שאלה. מי שנמצא בליל הסדר רק עם גוי, האם יש מצווה ועניין לספר לו יציאת מצרים, דרך שאלה ותשובה.
תשובה. אין חיוב לספר לבהמה.
(מתוך חוברת 'דברי שי"ח' פסח תשע"ט)

יש להתבונן מדוע כשהתינוקות מהטפים וגונבים את האפיקומן אין בעל הסדר בוכה ומתאונן כדרך כל 'נגנב' הבוכה בשאר גניבות...

הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א על האמונה והשפע מן השמים

ודע, אלא שכל השפע והפרנסה תלויים ועומדים באמונתו של אדם - אך אם יאמין יזכה לקבל שפע רב מן השמים.

• הגה"צ רבי נטע ציינווירט זצ"ל היה מבאר את המאמר 'ישועת ה' כהרף עין', כי הנה, כשהעין עצומה מתעוררות תמיהות רבות היכן השולחן, איה הכסא, היכן המים והיכן מדליקים כאן האור. אמנם, ברגע שהעין נפקחת, בהרף עין הכל נהיה ברור ומוכן בבת אחת, כך היא ישועת ה' - כהרף עין היא, ברגע שתתגלה הישועה מיד יתורצו כל הקושיות

• באופן אחר שמעתי מבארים, כי 'הרף עין' היינו עצימת העיניים, כלומר, כשהוא מבין ומכיר שבכוחות עצמו אינו יכול להשיג כלום וכל מעשה ידיו אינם אלא כגרזן ביד החוצב, ולכן הוא סוגר עיניו, ומוסר עצמו ומצבו, הצלחתו ועתידו לידי הנהגת שמים והשגחת הבורא ית', מיד תבוא אליו 'ישועת ה'."

עומדים אנו בימי 'ביעור חמץ' לקראת חג הפסח הבעל"ט, עליו נאמר (שמות יב יט) 'שבעת ימים שאור לא ימצא בבתיכם', ורמזים (וטעמים) רבים נאמרו בהאי ענינא, וכה מבאר הנצי"ב ב'העמק דבר' (ויקרא ב יא) כי הנה בבית המקדש אסור להקריב 'חמץ' וכל שאור כל השנה, כדכתיב (שם) 'כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אישה לה', והטעם כי השאור נעשה כהוספה על הבריאה - ע"י מעשי בני אדם (שאינו רק 'מייצר' זמן מזיתים ויין מענבים, אלא הוא 'מוסיף' והולך, ומבצק קטן מתגדל פי כמה וכמה) וז"ל, (ומכיוון) ששאור הוא אמצעי להוסיף על הבריאה מהבורא ית' על ידי תחבולות בני אדם, משום הכי הזהיר עליו הכתוב בבית המקדש. ללמדנו, דכל המתקרב יותר לה' ראוי למעט יותר בתחבולות אנוש. ועיי' מה שכתבתי (שמות יג יג) דמשום הכי הזהיר הכתוב על החמץ בפסח משום שאז זמן השרשת אמונה בלב ישראל, אכן במקום הקרבה לפני ה' אזהרה תמידית היא. עכ"ל.

שוב לא 'יבכה' ויתלונן. א. כי כך נקבע מלמעלה, ולא 'פלוני' גנב אלא הוא שליח ההשגחה העליונה. ב. ועוד עתיד הקב"ה להחזיר לו כמו שנגנב, ואף יקבל ע"כ שכר הרבה על שקיבל את הדין באהבה.

• פעם נשאל המשגיח הגה"ח רבי גד'ל אייזנער זצ"ל היאך עמדו לו כוחותיו לעמוד בעוז, לעבור את כל מוראות ותלאות המלחמה, תחת ציפורנם של הרשעים הארורים. באותה שעה עמד על גבי השולחן בקבוק, הוריד רבי גד'ל את הפקק שמעל הבקבוק וטמנה בין אצבעותיו, ואז אמר לאברך, אמרו נא לי - היכן נמצא הפקק של בקבוק זה, אמר לו האברך הריהו מסתתר תחת אצבעות ידיך. הוסיף רבי גד'ל ושאל, אם ייכנס כעת אדם מבחוץ ויחפש את הפקק האם ימצאנו, ענהו האברך בלאו, כי אם הוא יודע שהפקק מסתתר בינות האצבעות מה לו עוד לחפש הרי הוא כבר נמצא. נענה לו רבי גד'ל - כיצא בו ממש עברתי את ימי המלחמה - בידיעה ברורה שבתוך ההסתרה הגדולה - 'אכן אתה קל מסתתר', והנה ה' נמצא עמדי ושומר עלי, ומאחר שידעת שהוא נמצא לידי (אף שמתחבא הוא תחת כל אלו הצרות) עדיין הוא נמצא, ומה לי לחפש אחריו.

• מספרים על יהודי אחר שלפרנסתו עסק כ'מנקה' ברחובה של עיר, ובקושי הרוויח פחות מכדי לחמו הדל. יומא חדא בקומו משנתו, סיפר בשמחה וצהלה לבני ביתו, חלום חלמתי כי ישועתנו קרובה לבוא, כי ראיתי בחלום שבקרוב אהפוך להיות גביר אדיר כראטשילד. שמחו בני הבית ואמרו, בחסדי שמים היא בידינו לשלם כעת את כל חובותינו. גער בהם בעל הבית ואמר, לא היו דברי על מעט מעות, אלא שאהפוך להיות גביר אדיר יותר מראטשילד, כי בנוסף לעשירות כראטשילד עוד יהיה לי בכל חודש את סכום המעות שהנני מרוויח מעבודתי כמנקה הרחובות. ולדידן, המדמה בנפשו כי על ידי עבודתו והשתדלותו הוא מסייע לחי העולמים, הריהו דומה לאותו שוטה שדימה בנפשו שפרוטותיו הזעומות מוסיפים איזה דבר להון התועפות של ראטשילד.

(קטעים מלוקטים מתוך 'באר הפרשה' מצורע תשע"ט)

• והשמחה עצמה היא ה'תרופה' לכל ה'מחלות', וז"ל הרה"ק ה'יסוד העבודה' זי"ע במכתב. ושמעתי מאדמו"ר זי"ע (הוא הרה"ק מקאברין) שבנערותו היה חולה רח"ל והיה בבית החולים דווילנא, ואז גדולי הדוקטורים דמדנה היו שם, והלכו אליו הראש של הדאקטער, וכאשר התחיל להבריא שאל את הפרופסור שמא יש כללים בספרי הרפואות, והשיב לו, הן, יש כלל אחד, אז דיא פארזיכערקיי פון דעם חולה און זיין שטארקייט מיט זיינע גדאנקען אין צומלוסטגקייט זיינע דאס איז דיא גרעסטע רפואה צום חולה, דאס העלפט מער וויא אלע רפואות (בתרגום, בטחונן של החולה וחוזקו, הבאות יחד עם מחשבות שמחות ושלוות זהו הרפואה הכי גדולה לחולה, וזה עוזר יותר מכל הרפואות) ע"כ, ידידי תתחזק נא, ותבטח ותקווה לה' שהוא בורא רפואות ועושה פלאות (אמרות משה אמונה ובטחון).

• זאת אפשר ללמוד גם מעניין ה'יחץ', שחוצים את המצה האמצעית, ואת החלק הגדול מבין שתי החלקים מוציאים מה'קערה' ומצפינים אותה, מעתה יש מקום לאותה 'מחצית' להתלונן 'מה נשתנה' חלקי משאר חברותי, מדוע יגרע חלקי שלא להיות בשולחן ה'סדר' כמו ידידי המצות השוכנים אחר כבוד ב'קערה' שלפני בעל הבית... אבל האמת, שכעבור זמן יתברר שמחצית מצה זו היא ה'חשובה מכולם', ומה שסילקה מעל השולחן אינו אלא לפי רוב חשיבותה וגדולתה, שמצניעים אותה לאפיקומן, ולא עוד שכל המחזיק בה יקבל בעדה מתנות... כך, כאשר נדמה לאדם כי נגרע חלקו, אזי יקיים בעצמו חבי כמעט גרע וסופו של דבר יריקו עליו כל מיני שפע ומתנות טובות.

• עוד יש להתבונן מדוע כשהתינוקות מחטפים וגונבים את האפיקומן אין בעל הסדר בוכה ומתאונן כדרך כל 'נגנב' הבוכה בשאר גניבות... אלא שכמה טעמים בדבר, א. יודע הוא שכך הוא סדרו של לילה, ב. ברי לו שעתידים להחזיר לו את ה'גניבה', ועל כן לא עוד שאינו מתלונן אלא נותן מתנות גדולות, איש כמתנת ידו כברכת ה'.

וללמדנו פרק בהלכות אמונה לכל השנה בכל מיני גניבות והיזקות אשר יבואו על האדם, שאם יתבונן בהם וישרישם בעצמו

**אירחתם כשלא הסתדר לכם, קניתם פריט
לבוש שלא לטעמכם, הוצאתם הוצאה כספית
מיותרת מבחינתכם - הכל כדי שמישהו, או
מישהם, יהייכו לכיוונכם בשביעות רצון?**

הרב ד"ר עוז מרטין על הלחץ והרצון למצוא חן בעיני אחרים

מה עושה מנכ"ל של חברה גדולה, שמעוניין לאייש משרה בכירה בחברה?

הסכמתם לקנות לילד רחפן או סוכריה בניגוד לכל אג'נדה
חינוכית שלכם, כדי שהוא לא 'יעשה סצנות'?
שלחתם אותו לטיפול רגשי מיותר, כדי שמישהו מסוים לא
יחשוב שאתם הורים מזניחים?

אירחתם כשלא הסתדר לכם, השתתפתם בשיחה שלא עשתה
לכם טוב, קניתם פריט לבוש שלא לטעמכם, הוצאתם הוצאה
כספית מיותרת מבחינתכם - הכל כדי שמישהו, או מישהם,
יחיכו לכיוונכם בשביעות רצון?

אם הזדהיתם עם אחת הסיטואציות הנ"ל, או שנזכרתם
בסיטואציה דומה ממש - אתם בחברה טובה. ולא, זה לא נאמר
כדי לרצות אתכם... אלא מפני שזו המציאות.

אנחנו אנשים חברותיים. חשוב לנו שיעריכו אותנו. שיחבבו
אותנו. קשה לנו להרגיש שמישהו מאוכזב בגללנו, או חושב
שאנחנו לא ממש מוצלחים.

וכדי להגיע לאהדה ולהערכה - אנחנו מוכנים לעשות הרבה.
לפעמים ה'הרבה' הזה הופך ל'יותר מדי', וכך אנחנו הופכים
להיות מְרָצִים.

היופי הוא, שבורא העולם טבע בנו תכונה אנושית נוספת:
אנחנו שואפים לעצמאות.

באופן תקין, רובנו לא נרצה להיות תלותיים בזולת - מה שיוצר
איזון מול השאיפה לרצות, שהיא במהותה תלות בתגובותיו של
הזולת.

אבל מה עושים אם האיזון מופר לטובת הריצוי? אם הצורך
בהכרה מצד השני, נעשה חזק יותר מהצורך לא להיות תלותי בו?
התוצאה תהיה לא נעימה בכלל. טיפוסים מְרָצִים, לרוב,
ירגישו רע מאוד עם המצב הרגשי שלהם.

ובצדק. כי האנשים שהדינמיקה אֵתם מובילה ליחסי ריצוי,
הם בדיוק האנשים שלעולם לא יתנו לך את ההרגשה שהם
מרוצים ממך. אתה תזיע והם יחמיצו פנים; תעבוד קשה עוד יותר
והם ינידו ראש; תגביר הילוך - והספירלה תמשיך להסתובב בלי
להגיע לנקודת היעד.

נשמע גרוע, נכון, אבל המצב הוא לא באמת חסר תקווה.
יש דרך להיחלץ מספירלת הריצוי:

להיזכר בשביל מה אתה נמצא כאן.
אתה לא עובד כדי שהבוס יחייך אליך. אתה אפילו לא עובד
כדי לתת שירות ללקוחות. למעשה, אם נדייק, התפקיד שלך
במקום העבודה הוא בכלל לא להיות מהנדס או קופאי או מורה
- למרות שזו בדיוק המשבצת שאתה ממלא.

התפקיד שלך בעבודה הוא לעשות את הטוב והישר בעיני
השם.

התפקיד שלך במשפחה הוא לעשות את הטוב והישר על פי
רצון השם.

התפקיד שלך מול חברך הוא לעשות את רצון השם.
זה התפקיד שלך בכל מערכות חייך. וברגע שניזכר בעובדה
הזו, כל השאר יקרה כאילו מאליו:

מנכ"ל אחד החליט לדלג על השלבים המייגעים של קורות
חיים וראיונות עבודה. הוא רצה לבחור עובד מתוך מצבת
העובדים הקיימת, ולקדם אותו; ועשה את עבודת האיתור בדרך
מעניינת במיוחד.

הוא הזמין יועץ ארגוני, וביקש ממנו לשוחח עם בכירי החברה.
התירוץ הרשמי היה היכרות עם העובדים, כדי לגבש תכנית ייעול
לחברה. המטרה האמיתית, שנמסרה ליועץ בלבד, היתה איתור
העובד המתאים לקידום.

וכך הנחה המנכ"ל את היועץ: "המשרה שאותה אני רוצה
לאישי, היא רגישה מאוד. היא כרוכה בחשיפה למידע פנימי
מסווג של החברה, בעמידה מול גורמים בעלי אינטרסים שונים,
ובתפקוד בתנאי לחץ גבוה. אני משוכנע שבמהלך הראיונות
תגלה שעובדים אצלנו אנשים שאוהבים את מה שהם עושים כאן,
שחווים את עצמם כמתפתחים ביכולות האישיות, וזה חשוב; אבל
בנוגע למשרה המדוברת - זה לא מספיק לי, ואפילו לא העיקר
בעיניי".

"מהו הדבר החשוב ביותר בעיניך בעבור המשרה הזו?" ביקש
היועץ לדייק.

המנכ"ל ידע להגדיר במדויק: "האדם שאותו אני מחפש צריך
להיות אדם בעל עמוד שדרה. כזה שלא יתבלבל בדרך. שיזכור
תמיד מה הוא אמור לעשות ובאיזה אופן, בלי שיקולים צדדיים
של נוחות, עניין או כל שיקול אחר. איך, לדעתך, תוכל לאתר
אותו?"

היועץ הרהר בשאלה, וחייך.
בשיחותיו הפרטניות עם הבכירים, הוא שאל כל אחד מהם,
בין יתר השאלות: "מדוע אתה עובד?"

התשובות היו מגוונות:
סמנכ"ל השיווק דיבר על רוח היצירתיות שהעבודה מפיחה
בו.

סמנכ"ל התפעול נשא נאום קצר ורהוט על החזון בהנגשת
מוצרי איכות לצרכנים.

מנהל משאבי אנוש שרטט קווים לדמותה של השאיפה
להשפיע.

ורק המשנה למנהל הכללי הביט ביועץ ישר בעיניים, ואמר
קצרות: "בגלל הפרנסה. יש לי אחריות כלפי המשפחה שלי".
הוא נבחר.

בואו נדבר קצת על הנושא של ריצוי.
האם קרה לכם פעם שמצאתם את עצמכם עושים מה שאתם
ממש לא רוצים לעשות - כדי שמישהו יהיה מרוצה מכם?

הוספתם שעות בעבודה על חשבון ענייניכם הפרטיים
והחשובים, כדי שהבוס לא ירטון?

השתתפתם באירוע שלא התאים לכם באותו זמן, כדי שתצאו
'נכון' חברתית?

כשאתה זוכר בשביל מה אתה נמצא כאן, אתה מדויק יותר.
אתה משוחרר יותר. אתה לא מרצה, אתה מרוצה.

מילון מונחים:

ריצוי - מערכת יחסים שבה נוצרת תלות בתגובותיו של הזולת,
עד כדי מחיקת הרצון האישי.

שחרור - מערכת יחסים שבה ברור לי מהו תפקידי, ואני מוכן
לוותר על כל מה שלא חשוב כדי למלא את התפקיד היטב.

(פרק מתוך הספר 'רגעים של כוח'. ד"ר עוז מרטין פסיכותרפיסט בעל שם
ספריו יצאו בהמדרות רבות. לרכישת הספר ולקבלתו במשלוח לבית ניתן
להתקשר: 058-7676321)

אף אחד לא יוכל לסחוט ממך עבודה, עזרה, יחס או כל דבר
אחר - אם הדרישה הזו מנוגדת לאופן שבו רצון הבורא בא
לידי ביטוי בסיטואציה הזו. אם ההקשבה לחבר היא על חשבון
הנוכחות הנחוצה בבית, אם השעות הנוספות הן על חשבון שיעור
הדף היומי, אם העזרה לזולת אינה עולה בקנה אחד עם ערכי
המוסר והיושר שלך - המצפן שלך יאותת לך: אחורה פנה.
החכמה היא לזהות את התפקיד האמיתי בכל רגע ורגע.
בדיוק כמו אותו עובד חכם, שזכר היטב שהוא לא הגיע לעבודה
כדי להיות יצירתי או נעלה, אלא פשוט כדי לפרנס את משפחתו
- כי זה התפקיד שבורא העולם נתן לו.

האתגר הבא, אחרי זיהוי התפקיד, הוא להסכים לוותר על
כל מה שמסביב כדי למלא את התפקיד היטב. כן, לוותר גם על
שביעות רצון, על אהדה ועל הערכה של הסובבים.

**תיכף כששמע הבעש"ט את הקולות של השוטרם
בדרכם אל ביתו, הוא לקח את כובעו של נכדו השני,
הלוא הוא הרה"ק רבי ברוך ממעז'בוז' זיע"א, והניח
אותו על ראשו של הילד הגוי, אף הוסיף ונתן בידו
'הגדה של פסח' והורה לפגור: נהום! השמע קולות!**

תחיית המתים בנפש - מסר וסיפור מופלא על כוחן של צדיקים מאת הרב מנחם מנדל פומרנץ שליט"א

שנפלה מעולפת על הרצפה. הקול נשמע בסלון הבית, והכל רצו
לראות מה אירע לבעלת הבית. בראותם אותה שוכבת על הרצפה
חסרת אונים, החלו לשפוך עליה מים צוננים ולנסות להעירה, עד
שבקושי רב הצליחו להחזירה לחיים.

ישבה בעלת הבית על הכסא, רועדת כולה, וסיפרה בלחש את
הסיבה שהתעלפה: דעו לכם, כי גופת ילד נכרי מת מונחת אצלנו
בחצר... כל בני הבית הבינו היטב את משמעות הדברים. באותם
הימים היו שונאי ישראל עסוקים בלהעליל עלילות דם על בני
ישראל החפים מפשע וטוענים כלפיהם כי היות והם זקוקים לדם
עבור אפיית מצות המצווה שלהם בחג הפסח הרי הם חוטפים
נער נכרי ומקיזים את דמו.

ההמון הנכרי, הנבער מדעת, האמין לעלילה שפלה זו באמונה
שלמה. משכך, היו שונאי ישראל משיגים פגר של ילד נכרי מת,
אם שהיו הורגים אותו בעצמם, ואם שהיו מוציאים אותו מקברו,
ואת הפגר היו מכניסים לביתו או לחצירו של אחד היהודים.
המצאות פגר כזה, הייתה הוכחה ברורה ומוחלטת כי היהודי הוא
זה שהרג את הילד הנכרי, ומכאן הייתה הדרך קצרה לפוגרומים
שערכו הגויים בכלל היהודים שכאילו השתמשו בדם הילד עבור
המצות.

העושים במלאכה בזויה ומרושעת זו היו בעיקר הכמרים
האנטישמיים שהיו פזורים בערים ובעיירות. את מלאכתם הרעה
היו פותחים בחדשים הסמוכים לניסן, בניסיון להשיג טרף

כתב הרה"ק בעל 'היכל הברכה' מקומרנא זיע"א בספרו
'מגילת סתרים' מעשה נפלא אשר סיפר לו חמיו הרה"ק רבי
אברהם מרדכי מפינטשוב זיע"א ("ומעיד אני עליו שלא היה
משנה בעד כל חללי דעלמא") את אשר הוא שמע באזניו מפה
קדשו של הרה"ק מסדליקוב, בעל 'דגל מחנה אפרים' זיע"א, נכדו
של אור שבעת הימים רבינו הבעל שם טוב הקדוש זיע"א, אשר
'בדידה הוה עובדא' והוא זה שראה את נפלאות זקנו להחיות
מתים למעלה מדרך הטבע.

בעיירה מעז'בוז', סמוך ונראה לביתו נאוה קודש של רבינו
הבעש"ט, התגורר יהודי עשיר מופלג, ר' ליפא, אשר היה מתנגד
מובהק לתורת החסידות בכלל ולרבינו הבעש"ט בפרט. אמנם
היה ר' ליפא יודע ספר ומתנהג כאורח גוברין יהודאין, אבל שנאתו
הנוראה לתורת החסידות העבירתו על דעתו

היה זה בתחילת ליל הסדר, כאשר אשתו של ר' ליפא יצאה
לרגע אל חצר הבית. שולחן הסדר היה ערוך בטוב טעם ודעת,
נברשות הפיצו אור יקרות, והמסובים אמרו את ההגדה בקול נעים
ושתו מארבעת הכוסות. תוך כדי עריכת הסדר הבחינה בעלת
הבית כי ראוי להוסיף עוד נרות לבנים ארוכים בפמוטות הכסף,
והיות והנרות היו מונחים במחסן שבחצר, יצאה בעלת הבית אל
החצר בדרכה אל המחסן, כדי להביא משם נרות.

לא חלפו דקה או שתיים עד שאשת ר' ליפא חזרה אל הבית,
כשפניה חיוורות. היא בקושי הספיקה להשמיע קול צווחה עד

עוטרם את שולחנו. ר' ליפא התפרץ ובקול בוכים החל לצעוק: רבי, סלח לי ומחל לי על כל שחטאתי ופשעתי נגדך כל השנים, כי בצרה גדולה אנחנו. רבי, אל תזכור לי עוונות ראשונים, כי מקבל אני עלי מכאן ולהבא לחדול מכל מעשיי הרעים נגדכם. ועתה, יואיל רבינו לקרוע שערי שמים עבורנו, כי סכנת מיתה משונה וייסורים קשים מרחפת עלי.

הבעש"ט ביקש מר' ליפא להרגע ולספר בשפה ברורה את הסיבה שהביאתו הלום, והוא פתח וסיפר שלפני מספר דקות יצאה אשתו לחצר ומצאה שם גופת ילד נכרי, מוכנה ומזומנת לעלילת דם שתעמיד את כולנו בסכנה מוחלטת.

הבעש"ט התהרהר לרגע ופנה אל נכדו, הוא שלימים נודע כבעל 'דגל מחנה אפרים', ואמר לו ברגש קודש: אפרים, נכדי היקר, אל תתמהמה עתה וזאת אשר תעשה: קח את מקלי המונח כאן בפנינת החדר, ולך יחד עם ר' ליפא אל חצר ביתו. שם תיגש לפגר ותאמר לו כך: זקני שלח אותי אליך לומר לך שתקום תיכף ומיד על רגליך ותבוא יחד עמי אל ביתו.

בראות הבעש"ט את ההלם המוחלט שתקף את נכדו לשמע שליחות זו, אמר לו הבעש"ט: אפרים יקירי, אל תירא ואל תחת, אל תחשוש מהפגר המת. עשה ככל אשר אנכי מצווך, ושוב לכאן במהירות יחד עם הפגר. ואל ר' ליפא אמר הבעש"ט: יכול אתה להמשיך בעריכת הסדר כתיקונה, לספר ביציאת מצרים ולקיים את כל מצוות החג, כי הלילה הזה הוא 'ליל שימורים' והוא מוכן ומזומן לניסים ולנפלאות.

במהירות רבה פנה ר' ליפא יחד עם נכדו של הבעש"ט אל החצר שם שכב הפגר, והנכד עשה ואמר ככל שאר ציווהו הבעש"ט. ואכן, למרבה הפלא, הפגר כאילו התנער משינה עמוקה, נעמד על שני רגליו והלך יחד עם הנכד אל ביתו של הבעש"ט, שם הורה לבעש"ט לפגר שהקם לתחייה שישב יחד עימו על מיטת ההסבה.

דקות ספורות לאחר שהפגר הלך אל ביתו של הבעש"ט, נשמעו מהלומות על דלתות וחלונות ביתו של ר' ליפא שבחצירו הושלך הפגר. הייתה זו קבוצת שוטרים גדולה שבסבר פנים חמורות אמרה לבעל הבית: הגיעה לידיעתנו שמועה ברורה כי הייתם מעורבים בהריגת ילד נכרי כדי להשתמש בדמו עבור אפיית המצות. הנה אנחנו רואים על השולחן את המצות, ובוודאי שנמצא אצלכם גם את גופתו של הילד. איש אל יעז לזוז ממקומו, במשך כל זמן החיפוש!

במשך שעה ארוכה סקרו השוטרים את כל הבית והחצר, כשהם מחפשים את גופת הילד, ולשווא. הם היו בכל חדרי הבית, פתחו את הארונות והמגירות וחיפשו בכל מקום אפשרי, אך העלו חרס בידם.

הגויים, שהשליכו את גופת הילד אל החצר של ר' ליפא, לא ידעו את נפשם מפלא ומהשתוממות. הלא הם בעצמם הכניסו את גופת הילד לחצר, וכיצד נעלם הילד כאילו לא היה. לפתע, צעק אחד מהם, דעו לכם כי ראיתי את בעל הבית מתחמק מקודם

לשיניהם. ומשעלתה בידם, היו מוצאים דרך פתלתלה להשליך את הפגר בביתו של יהודי, ותיכף היו מזמינים את השוטרים המקומיים לערוך חיפוש בביתו של החשוד, וכמובן שהשוטרים היו תמיד מוצאים את מבוקשם, וחיייו של היהודי האומלל ובני משפחתו היו הופכים לגיהנום עלי אדמות.

בעלת הבית שמצאה את הפגר בחצר ביתה הבינה נכון את אשר מצפה לה, ובאותה מידה הבינו זאת גם בני הבית. האשה הוסיפה וסיפרה כי היא ראתה דמויות חשודות המסתובבות ומפטרלות סביב הבית. אין אלו, הסבירה, אלא שומרים מטעם המעלילים הרשעים, אשר הם משגיחים שלא 'נעלים ראיות' ולא נוציא את הפגר מביתנו.

אוירת החג הנהדרת שהייתה בבית הפכה לשוד ולשבר. כל בני המשפחה החלו לבכות בידועם כי אין זה אלא זמן קצר מאוד עד אשר יבואו השוטרים לחפש את גופת הילד הגוי, ומני אז והלאה חיייהם לא יהיו חיים. כל מחשבותיהם למצוא פתרון לצרה הנוראה לא הועילו מאומה, עד שדווקא בעלת הבית היא זו שהעלתה רעיון מקורי ואמרה לבעלה ר' ליפא: רוץ מהר אל הצדיק הבעל שם טוב, הגר בסמוך אלינו, ותבקש את ברכתו. הלא תדע כי בעל מופת הוא ודבריו חיים וקיימים.

ר' ליפא עמד משתומם מול ההצעה, וטען לאשתו: וכי אינך יודעת שאנכי מראשי המתנגדים לצדיק?! מה פנים יהיו לי, כשאני, המתנגד המובהק, יבוא ויבקש את ברכת הבעל שם טוב?! האשה החלה לזעוק מולו: האם משחקי כבוד מבקש אתה לנהוג כעת בשעה שחיך וחיי כל משפחתך מצויים בסכנה מוחלטת?! אולי תסיר מעמך את גאוותך ותסכים סוף סוף להודות על האמת כי מדובר בצדיק יסוד עולם אשר הוא גוזר והקב"ה מקיים!?

נבון כולו היה ר' ליפא מהדברים ששמע, ואף הוא בסתר ליבו ידע כי הם צודקים בהחלט, והוא החל להצטדק: חלילה וחלילה, בוודאי שאיני מסרב ללכת אל הבעש"ט, אלא שחושש אני כי דווקא הבעש"ט הוא זה שלא יסכים לראות את פני, שהרי הוא יודע כי כבר רבות בשנים אנכי עומד בראש המתנגדים לו במעז'בוז', ואולי הוא יחליט עכשיו לגבות את חובו ויסלקני מביתו בבושת פנים.

האשה, שהתגלתה לפתע כידועת דבר או שניים בהליכות הצדיקים, נענתה ואמרה לו בתוקף רב: לא מחשבותיו של הבעש"ט מחשבותיך ואין הוא עסוק בעניינים טפשיים ואסורים של נקימה ונטייה. הבעש"ט הוא צדיק הדור ונשמתו כוללת את כל יהודי דורנו, ואף נשמותינו בכלל זה, והגם כי חטאת נגדו, בוודאי יקבלך בסבר פנים יפות. ועתה, דחקה בו האשה ואמרה, אין לך אפילו רגע אחד להתמהמה, כי בעוד זמן קצר מאוד עתידים השוטרים כבר להגיע אל בתינו, לך אל הבעש"ט, ובוודאי הוא יפעל לנו ישועה בקרוב.

מצא ר' ליפא דרך כלשהוא להתחמק מעינים הפקוחה של השומרים שהשגיחו על מבואות ביתו ורץ במהירות אל ביתו של הבעש"ט שערך את הסדר בקדושה ובטהרה, כשצאצאיו ותלמידיו

לסורו, ולא יהין לעשות עוד כדבר הזה. ואכן מני אותו היום והלאה לא נשמעו עלילות דם שקריות במעז'יבוז', בזכות כוחו הגדול של הבעש"ט.

אם פגר נכרי זה זכה לשעה של תחיית המתים בליל הסדר, הרי שמידה טובה מרובה היא שבוודאי כל אחד ואחד מישראל יכול לזכות בליל הסדר לתחיית המתים אמיתית בנפשו וברוחו. וכך למדנו הרה"ק הישמח ישראל מאלכסנדר זיע"א (שבת חוה"מ פסת, אות קלט): הנה אמרו חז"ל (מגילה לא.) אפטרי בפסח העצמות היבשות (יחזקאל לז)... ובטור (או"ח סי' תצ) בשם רב האי וז"ל: שמעתי מפי חכמים כי תחיית המתים עתידה להיות בניסן, ע"ש, ולכן מפטירין בפסח העצמות היבשות. והנה עתה כי לא זכינו עדיין לתחיית המתים בגוף, עם כל זה בכל ליל התקדש חג הוא בחינת תחיית המתים בנפש, כי נתעורר רוח החיוני, בחינת 'אתערותא דלעילא', ומפיה רוח חיים לנפשות ישראל שהם בחינת מת... ועל ידי ההארה נפלאה ואתערותא דלעילא מקדושת חג הפסח משיב ומחיה את נפשו בחיים האמתי לידע הדרך האמת כי הכל הוא מצדו ית"ש, וזהו ענין תחיית המתים בפרטות, שהחג הקדוש הזה מסוגל לזה, כמו שאנו אומרים (בפיט לפרשת החודש) 'אמיץ לעורר מרדם ישנים', וכמו שכתב הרמב"ם (הלכות תשובה פ"ג ה"ד) כלומר עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם וכו' אלו השוכחים את האמת בהבלי הזמן, ומצפים ומחכים אנחנו בכליון עינים בכל רגע ורגע לתשועת ד', ולתחית המתים בכללות להחיות מתים ממש.

וכיוצא בזה גם כתב הרה"ק ה'שם משמואל' זיע"א (שבת חוה"מ פסת תרע"ב): בשבת חול המועד של פסח מפטירין בעצמות היבשות, וכתבו הגאונים משום דקבלה בידיהם שתחיית המתים תהיה בפסח. ונראה הטעם, משום דתחית המתים הוא מצד חסד לבד, ובמדרש (ב"ר מד טז) שאמר השי"ת לאברהם: לכשיעשו בניך פגרים בלי גידין ועצמות זכותך עומדת להם, וזוהי מדת אברהם אבינו ע"ה שמדתו חסד, ועל כך בברכת 'מחיה מתים' יש נוסחאות 'מחיה' בצירי, ובנוסח הרב דהוא תנא דווקנא כתיב בסגול, כי נקודת סגול הוא בחסד כידוע. ועל כן תהיה תחית המתים בפסח שהוא זמן החסד, ומתיחס היום טוב לאברהם. ונראה דכמו תחיית המתים האמיתית יש דוגמתה בכל שנה, שאף לאנשים שהם פגרים בלי גידין ועצמות, היינו בלי התקשרות הרומז לגידין ובלי התחזקות הרומז לעצמות, זכות אברהם עומדת להם ביו"ט הזה לקיים בהם ונתתי רוחי בכם וחיייתם אף שאין להם זכות לזה כלל, אם אך רוצים מהיום ולהלאה לשוב לתחיה.

מהבית והולך לבית שכנו הבעל שם טוב. בוודאי הוא לקח אתו יחד את הגופה והטמינה בביתו של הבעש"ט, שהיה שותפו למעשה זה.

השוטרים שנואשו מלמצוא את הגופה בביתו של ר' ליפא, קפצו על המידע החדש כמוצאי שלל רב ומיהרו אל ביתו של הבעש"ט כדי לחפש שם את הפגר.

תיכף כששמע הבעש"ט את הקולות של השוטרים בדרכם אל ביתו, הוא לקח את כובעו של נכדו השני, הלוא הוא הרה"ק רבי ברוך ממעז'יבוז' זיע"א, אחיו של בעל 'דגל מחנה אפרים', והניח אותו על ראשו של הפגר, אף הוסיף ונתן בידו 'הגדה של פסח' והורה לפגר: נהום! השמע קולות!

הפגר החי ציית כמובן לדברי הבעש"ט והוא החל להתנועע אנה ואנה במרץ רב ולהשמיע קולות משונים אותם כביכול הוא קרא מתוך ההגדה בהתלהבות אש קודש, וכשהשוטרים נכנסו אל הבית הם לא יכלו כמובן לזהות אותו ולהכירו. הם חיפשו הדק היטב בכל הבית, אך גם בזו הפעם הם נאלצו להודות כי אין הם מוצאים מאומה.

רק כשוך הסערה הגדולה, כשהגויים התפזרו מאוכזבים על טרפם שנמלט מהם, קרא הבעש"ט לר' ליפא שבחצירו הושלך הפגר ואמר לו: עתה שהכל הסתיים, יצא שוב רוחו של הפגר ועליך להשיבו לאדמתו! קח את הפגר בחשאי והבא אותו לקבורה, מבלי שמישהו יבחין במעשיך.

עד כאן סיפר הרה"ק בעל 'דגל מחנה אפרים' להרה"ק מפניטשוב, את אשר חווה בעצמו. ממקורות אחרים שמע הרה"ק מפניטשוב את המשך הסיפור: הכישלון הצורב לא הרפה את ידו של הכומר הרשע במעז'יבוז' שהיה אדריכל התוכנית להעליל את עלילת הדם על היהודי החף מפשע, והוא החליט לחזור ולעשות שוב כדבר הזה.

היה זה בזמן אפיית המצות, כשהבעש"ט עזב את המאפייה והלך בפתאומיות ובהפתעה לביתו של הכומר הרשע, ואמר לו דברים כדורבנות: מדוע לך לחזור ולעשות רעות לעם ישראל? מפני מה אתה מחפש את רעתם ומבקש לשפוך דם נקיים? וכי אינך יודע שאני נמצא בעולם ואני יודע ומכיר את כל מעשיך שעשית ואת כל המעשים שאתה חפץ לעשות? הרי גם בשנה שעברה נסית לעשות כך, ולא עלתה בידך! הגיעה השעה שתדע כי הפגר שמת שהשלכת אל חצר ביתו של ר' ליפא, אני החזרתי אותו לחיים, והוא ישב על יד שולחן הסדר וקרא מההגדה בקול גדול.

הכומר נרתע מדברי הבעש"ט והוא נשבע כי יותר לא יחזור

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

מדוע מטמינים את האפיקומן? ומדוע חוצים את המצה האמצעית?

מדוע חוצים את המצה האמצעית?

ר"ן: בתורה כתוב: "לחם עני" (דברים טז, ג) בכתיב חסר (ולא "עוני"). מכאן למדו חז"ל שהמצה צריכה להיות פרוסה כדרכו של עני בפרוסה. שתי אכילות מצה לשם מצוה, יהיו בפרוסות ולא בשלימות. **מהרי"ל:** כדי לומר את ההגדה על מצה, שהיא לחם עוני. שהרי דרכו של עני במצה/לחם חצוי, שמשאיר חצי ליום המחר. **חת"ם סופר:** רמז שהלילה נחלק לשני חלקים - חצי ראשון: גלות מצרים, חצי שני: כנגד הגאולה. **רוקח:** זכר לקריעת ים סוף, שהקב"ה קרע לבני ישראל. **רבי אהרן מקרלין:** בברית בין הבתרים, כשבישר הקב"ה על גלות מצרים, לקח אברהם עגלה משולשת ועז משולשת ו**ב**תר אותם לשני חלקים. כנגד זה חוצים את המצה האמצעית. (מתוך הגדה של פסח 'כי ישאלך', שחיבר הרב חגי ולוסקי)

מדוע מטמינים את האפיקומן?

כלבו: כדי שהילדים יתמהו על השינוי - שמטמינים את המצה, למרות שעדיין לא אכלו אותה, וישאלו על שינוי זה. **רבי חיים סולובייצ'יק:** אפיקומן הוא זכר לקרבן פסח. ע"י ההטמנה תחת הכר או המפה מסירים את החשש, שהאפיקומן עלול להטמא בהיסח הדעת. **שפת האמת:** המצה מזכירה את הגאולה ממצרים. מחביאים אותה, לבטא את אמונתנו שלמרות שיש פרטים בהנהגת הקב"ה שאינם מובנים לנו, (ונסתרים מאיתנו), אנו מצפים לביאת המשיח ומאמינים שבעת הגאולה נראה ניסים גדולים. **כדי שלא יראו אותנו במהלך הסעודה.** אם יראו אותנו עלולים לאוכלו ולא תשאר מצה שמורה לאפיקומן.

קמחא דפסחא דרך קופה או באופן פרטי

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

כנגד כולם. ונראה טעם נוסף שמעלת הצדקה הגבוהה כשנותן ואינו יודע למי נותן והמקבל אינו יודע ממי מקבל שזה ע"י שתורם לקופה של צדקה, משא"כ כשנותן ליד הנצרך יתבייש המקבל ממנו שמרגיש צער שזקוק לתמיכה ממנו. וביותר נראה שתקנת הקדמונים לחייב את תושבי העיר לתרום קמחא דפסחא היינו שיתנו לגבאים וכך יוכלו הגבאים לדאוג לכל צרכי העיר. ואם אינו בטוח שגבאי הקופה יודעים על הנצרך שמעוניין לתרום לו, הטוב יעשה שימלא טופס בקשה ויעדכן את גבאי הקופה על אותו נצרך והם כבר ידאגו לעזור לו בנתינה הגונה. וזכות ריבוי הצדקה שבדורנו יעמוד לכלל ישראל לגאולה וישועה, ובא לציון גואל ושביה בצדקה.

שאלה: רבי שלמה איש נדיב לב מפריש מממונו סכום של כמה מאות שקלים ע"מ לקיים מצות קמחא דפסחא ומשאלתו בפיו האם עליו לתרום את הכסף לקופת הצדקה המקומית או שמא יכול לתת לאחד התושבים שיודע בו כי הוא נצרך ומטופל במשפחה מרובת ילדים ושקוע בחובות, מהי הצדקה המעולה יותר?
תשובה: יש לתרום לקופה המקומית ועדיף מלתת באופן פרטי. הטעם שכתב הגר"י זילברשטיין שליט"א בספר חשוך חמד פסח ע"פ האהבת חסד (ח"ב פט"ז) שהמשתתף בקופת גמ"ח יש לו חלק בזכות הרבים כדין שנים שעשו בהלכות שבת שחייבים כאילו עשו הכל, כך בקופת צדקה כל מי שתורם כפי יכולתו הרי הוא שותף בכל הנתינות שהקופה תומכת בנצרכים ומקבל שכר

הזמנת קרבן פסח

שאלה: ארגון מסוים פרסם לכל המצפים לגאולה קרובה שניתן לרכוש מנוי לקרבן פסח בסך 50 ₪ בלבד, ואם מזמינים מנוי בהשתתפות אחד מגדולי ישראל שליט"א יש לשלם 60 ₪, הארגון סיכם על מגדל כבשים על כבש מסויים שהוא בתוך שנתו ונבדק ממום, וכאשר יבנה בית המקדש במהרה בימינו יוכלו המזמינים להסב על אכילת כזית מקרבן הפסח בדירה בקומת קרקע בתוך גבולות ירושלים הקדושה שראויה לאכילת קדשים קלים, ובאם ח"ו לא יבנה בית המקדש יהיה הכסף כתרומה ללומדי הלכות מקדש וקדשיו.
וכאן הבן שואל האם מותר לשלם מראש על הזמנת בשר

הקרבן בזמן שיתכן שבהמשך המחירים יעלו ותמורת הקדמת המעות הוא יזכה במנוי בקרבן במחיר נמוך.
תשובה: נראה דיש להתיר ואין בזה חשש ריבית. הטוב ביותר שהארגון יזכה בכבש בקנין ואז יכול לקבל הזמנות בהיתר "יש לו", ואף אם הארגון לא קנה את הכבש מאת המגדל בקנין המועיל, נראה שיש להתיר לשלם מראש כדין דבר שאין שומתו יודע שהתירו להזמינו בתשלום מראש כיון שלא ניכר בו התייקרות (יעוי' סי' קע"ג ס"ז ובאחרונים שם). ויהי רצון שנזכה לאכול בשנה זו מן הזבחים ומן הפסחים בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

דקה מתוקה - שישים שניות מרתקות על הדף היומי

איזה שליח מצא הגר"א גניחובסקי להטמין כסף בארון השמל?

סוטה דף ה'

מתן בסתר יכפה אף

הסכים ושמו. לאחר כרבע שעה התקבל הטלפון המיוחל - הכסף בארון חשמל. התברר, שר' אברהם עצמו יצא מביתו הניח את הכסף בארון החשמל נכנס לבנין סמוך והתקשר משם. וכל זאת מדוע? כדי לא לצערו ולהביכו בכך שהוא עצמו טרח להגיע לביתו. ואולי כדי שלא לפרסם את מעשיו הטובים, כדרכו להסתיר את צדקותו. (ויאמר הנני)

הגאון ר' אברהם גניחובסקי מצא מעלה נוספת בטלפון - עם הטלפון אפשר להעלים מעשים. ר' אברהם התקשר לרבי נתן צבי קעניג זצ"ל והודיע כי יש לו סכום כסף לכולל ברסלב שבראשותו, ויכול לבוא או לשלוח שליח לקחתו. הרב קעניג שהיה טרוד מאד לא הגיע. למחרת ר' אברהם התקשר שוב, ורנ"צ אמר כי ממש אין לו זמן ועדיין לא מצא שליח. הציע ר' אברהם: ביכולתי למצוא שליח, אבל כזה שמאד מממהר, הוא יטמין את הכסף בארון חשמל, ומיד אח"כ אני כבר אתקשר אליך כשהכסף מונח שם ותיטול משם את הכסף. הוא

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

לשמוע ו להשמיע

ברכב, בבית, ובכל מקום..

התקשרו לקו השיעורים של 'דרשו'
וקבלו אלפי שיעורים והרצאות להאזנה

077-2222-666

פרשת השבוע מפי מיטב המרצים

חדשות 'דרשו' ועדכונים

מידע לנבחני 'דרשו'

'גישמאק בלימוד'

הרצאות על מתיקות התורה

שיעורי תוספות לפי סדר 'הדף היומי'

הרצאות לחגים ומועדים

תוכניות מיוחדות

שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

שיעורי 'הדף היומי'
בעברית, אידיש וצרפתית

שיעורי 'הדף היומי בהלכה'
בבקיאות ובעיון

'הפוח בכל יום'
תוכנית יומית עם
סיפורים וחיזוקים

קו השיעורים של 'דרשו' לחייג, ללמוד, לדעת

על איזו ברכה 'עשה את עצמו' אחד מגדולי ישראל כאילו עונה אמן?

מגדולי ישראל שנהג לענות אמן על ברכת קטן שלא הגיע לחינוך באופן שהקטן יסבור שענה אמן, אך באמת לא ביטא את כל המילה כראוי. וקטן האומר ברכה כדי להתלמד, ולא לפני אכילה ושתיה וכדומה - אין לענות על ברכתו זו.

[משנ"ב קכד, מז; בו"מ דרשו, 69 ו-71]

קטן שהגיע לגיל חינוך, יש לענות 'אמן' על ברכותיו; ויש שהורה שגיל חינוך לענין זה הוא החל מהזמן בו הקטן יודע לברך על מזונו, ולא מגיל שש או שבע, כמקובל לענין כלל המצוות. וקטן שלא הגיע לחינוך, אין לענות אמן על ברכותיו. ויש שכתבו שמותר לענות על ברכותיו לשם חינוך לעניית אמן על ברכה; ויש

שמעת ברכה והמברך כבר המשיך לברכה הבאה - האם מותר לך לענות אמן?

שכיון שחובה על כל אדם לשומעה, לא ימשיך הש"ץ לפסוק הבא עד שכל השומעים יענו אמן. ויתכן שאף בברכות חזרת הש"ץ צריך הש"ץ להמתין לכל השומעים.

[שו"ע קכד, ט, משנ"ב לז-לח, וביה"ל ד"ה שמאריכין, ד"ה שאין, וד"ה שקודם; בו"מ דרשו, 60; וראה בצל החכמה ה, יז]

המברך ברכה ימתין בשתיקה עד שרוב השומעים יסיימו לענות 'אמן'; ולאחר שהמשיך לברכה הבאה, וכדומה - אסור לענות אמן. ואם רוב השומעים ענו בחופזה, ימתין לעונים במתינות. ואם מוציא את השומעים ידי חובתם בברכה הבאה, כגון ב'קידוש' ו'הבדלה', עליו להמתין לכל השומעים; וכן הדין בברכת כהנים -

כשאתה עונה אמן - שים לב שלא תמיד מותר לך לענות בקול רם

שמייה רבה' מותר את להגביה קולו יותר מאומר הקדיש; ויש שכתב שרק באמירת המילים "יהא שמייה רבה..." רשאי להגביה את קולו, ולא באמן). ואם מגביה קולו כדי לזרז את הציבור לענות אמן, רשאי להגביה את קולו יותר מהמברך.

[משנ"ב קכד, מז, בו"מ דרשו, 68]

העונה אמן על ברכת חֲבֵרו, לא יגביה קולו יותר מהמברך, והסמיכו חכמינו ז"ל דין זה על הכתוב: "גדלו לה' אתי ונרוממה שמו יחדיו", כלומר, שיענו בדומה לו - בקול הַשְׁוֶה לקולו. וכן הדין ב'אמן' על קדיש, ו'יהא שמייה רבה', ו'פִּרְכוּ', ו'זימון' - שהעונה לא יגביה קולו יותר מהחזן ומהמְזַמֵּן. (ויש שכתבו שב'אמן' יהא

* השומע יחיד או ציבור שעונים 'אמן', ואינו יודע על איזו ברכה, או איזה חלק בקדיש, הם עונים - לדעת השולחן ערוך, רשאי לענות עמהם, ולדעת הרמ"א אסור לענות.
* אין להשתהות בין אמירת הברכה לעניית 'אמן' יותר מ'תוך כדי דיבור', ואם השתהה יותר מתוך כדי דיבור - לא יענה אמן, כיון שזו 'אמן יתומה'.
* בחזרת הש"ץ, יש להקפיד לכתחילה לשמוע לפחות את סוף הברכה, אך בדיעבד יענה אמן אף אם לא שמע כלל את הברכה; ולדעת הרמ"א צריך לדעת על איזו ברכה עונה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

'בית הכסא' נקי - האם מותר לברך בו 'על נטילת ידיים'?

כאשר היה בלתי נקי. ואם ניקו את המקום, ועשו בו שינוי פיזי, והסבוהו לייעוד אחר - ויתכן שאף אם עשו זאת מלכתחילה רק למשך תקופה, על דעת להחזירו לייעודו המקורי - נעקר ממנו 'שם' בית הכסא, ומותר לעסוק בו בדברי קדושה.

[שו"ע פג, א, ומשנ"ב ב; בו"מ דרשו, 4; וראה שם, 5 ו-15]

אסור מן התורה לעסוק בדברי קדושה ב'בית הכסא', בין בדיבור ובין בהרהור. ואיסור זה קיים אף בשעה שבית הכסא נקי לחלוטין, כיון שמקום המיועד לצואה אינו קדוש, והעוסק שם בדברי קדושה, עובר על מצות "כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ מִתְהַלֵּךְ בְּקֶרֶב מִחֲנֶךָ... וְהָיָה מִחֲנֶיךָ קְדוֹשׁ".

ויש אומרים, שבשעה שהמקום נקי, אין האיסור אלא מדרבנן, שהחמירו להשאיר במקום זה את האיסור שהיה בו קודם לכן,

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפוח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה